

«Любов і вирій» Миколи Будлянського

У Чернігівській обласній бібліотеці Короленка було презентовано книгу віршів «Любов і вирій» відомого поета, журналіста, краєзнавця, лауреата низки літературних та мистецьких премій Миколи Будлянського.

Пісня Ярослава Музики «Жоржина» на слова Миколи Будлянського у виконанні львів'янина, заслуженого артиста естрадного мистецтва України, лауреата Міжнародної премії авторської пісні імені Василя Симоненка Віктора Гембари допомогла налаштуватися на чарівний світ поезії нашого земляка, уродженця села Держанівка Носівського району.

З таємничим процесом народження віршів ознайомив автор презентованої збірки Микола Будлянський.

Написати книгу оповідань, краєзнавчих нарисів, чи віршів – це половина справи, а от видати її... Тут без надійної, дружньої підтримки небайдужої людини не обійтися. І така людина є! Це науковець, підприємець, інвестор, уродженець села Орлівка донедавна Куликівського, а тепер Чернігівського району, – Володимир Хоменко. Саме він зніціював програму книговидання, за якою і побачила світ збірка «Любов і вирій».

ТАКА ДАЛЕКА І БЛИЗЬКА, ЯК ОСІНЬ...

*Зіє'яне неба голубий цикорій,
Схолоне стежка в рукаві трави.
Стече з дерев м'який зелений колір
І згіркне, наче щастя удови.
Ще теплі пальці молодого лісу
Пов'яжуть хмари в сірі рушники.
Минулось літо – залишилась пісня
Буйнавих трав і вечорів дзвінких.
Та дзвінкота яблукопадом гула
(В саду, здається, біга дивний звір).
А вечори товчуть в небесній ступі
В глибоких далях маківочки зір.
Летять роями маків'ята-зорі,
Цвітуть рум'янцем на щоках ночей.
У тій красі і тайні, й прозорість,
І дивна карість із твоїх очей.
Вона мені із юні досі світить
І кличе знов туди, де нас нема.
Як день оцей, тече ув осінь літо,
Кохання перше в берегах трима.
Та всохла річка, береги і досі,
Як дві руки, що мріють про ту мить
Тебе далеко і близьку, як осінь
Обнять востаннє й більш не відпустить.*

ОСІННЄ

*Десь вітер хрипко кашляє в кулак,
Десь лис ховає ляк свій
в жовтій листі.
Калину ранок пробує на смак
І кривиться, мов од дурної вісті.
Це осінь. З нею спільність не шукай,
Вона сама знаходить, що шукає.
Ще жовтолистя, та без пісні гай,
Ще даль глибока, та вже не безкрая.
Несуть із лісу кошики грибів,
Туман в канаві м'якне, наче вата.
І скаржиться старій, як світ, вербі,
Що злющий вітер реє його на шмаття.
Хоч і не час ще в гості холодам
Та, власне, в гості їх ніхто
й не просить.
Іще потрібна дзвінкота садам
І золота яблукопадна осінь.
І стежка хай побереже тепло
Слідів, що ми лишили в руті-м'яті.
Остання стріча стала на крило,
Але не хоче спогадами стати.*

Валентина Мастерова – українська журналістка та письменниця, з 1993 року член Національної спілки письменників України, Лауреат премії імені Василя Стуса, «Благовіст», обласної премії імені Михайла Коцюбинського. З-під пера письменниці вийшли книги оповідань «Так плакало дерево», «Крила», романи «Суча дочка», «Смарагд», «Тобі скажу», повісті «Мавра», «Мати». Наразі авторка працює над новим романом «Осінь танго». Пропонуємо вашій увазі оповідання.

КРИЛА

– Іванку, дай і мені, хоч одне, хоч недов'язане. – Заздрісно дивлюся на великі, білі із сірим крила. – Ну, дай. – Іванко сердиться і підсовує недов'язане крило ближче до себе. – Бач, який ти. А хто тобі пір'ячка приніс? Мама, як побачить...

Я замовкаю, губи жалібно кривляться. Іванко зосереджено в'яже мотузком крило і мовчить, потім підводить очі.

– Битиме? – питає тихо, наче сам не знає.

– Битиме, – зітхаю і дивлюся на свої ноги у великих цівках. – Ложиною. Вчора біла, бо наші гуси потолочили Сиваків ячміль. Ось. – Піднімаю трохи спідничку, щоб видно було на ногах червоні із синім пруги. – Дай крила поносити.

Але Іванко заперечливо хитає головою:

– Не дам, Власю, ти ще мала.

– Ага, мала. А хто тобі очерету нарізав найкращого? – То я нарізала, бо Іванко зовсім не вмів плавати, хоча і старший за мене. А я не боюся. Я б і жила у воді. Мама лякає, каже, що русалки потягнуть. Неправда. Русалки тут не живуть – я своє озеро знаю і по дну ходжу. Русалки – у житі. – Трохи помовчавши, питаю: – Іванку, а ким би ти хотів вродитися заново? – Знаю, що він скаже, але мені так хочеться поміряти хоч одне крило. – Журавликом? Еге ж?

Іванко усміхається, бо я ще весною питала, коли над нашою хатою летіли журавлі. Потім чомусь сіли на торішню стерню, за Гнилицем. Іванко дивився на них, мов зачарований. Довго дивився, поки птахи не закричали і знялися в небо.

– А як не даси мені крил, то я і не навчуся літати. Тоді... Тоді я стану русалочкою і не буду з тобою дружити.

– Добре, Власю, дам. Але спершу я спробую, потім – ти.

– Правда? Іванку, а давай не так. – Мені не чекається, поки він спробує. – Давай разом. Ти прив'яжеш собі одне крило, а я друге. Візьмемося за руки і з моєї верби полетимо.

Іванко зав'язав ще одного вузла на крилі, просунув у плетиво руку, мов у рукав, і надів крило.

– Ні, Власю, спершу я сам.

Знаю, чого він так каже – боїться летіти з моєї верби, бо вона вища і вся на воду похилилася. А його верба на сухому. Він і лазить по ній не так швидко, як я по своїй. Баба Вуся, татова мама, каже, що то мене нечистий по деревах носить. Баба не любить мене. Бо, коли я народилася, вона аж заплакала спересердя. Потім, увечері, вийшла череду зустрічати з моєю сестрою, яка тільки вчилася говорити, а сусіди питають: «Що там у вас знайшлося – хлопчик?». А баба: «Знову дівка привелася». Сестра за нею: «У нас дівка влася». Тепер мене і звуть усі – Власею, мовби я зовсім не маю справжнього імені.

– Іванку, а з твоєї верби страшно – можна убитися.

– А з твоєї – утопитися. – Тепер він і друге крило міряє.

Іванко, як і я, менший у сім'ї, але його ніхто не б'є, бо він пізнячок. У них аж чотири хлопці, а у нас три дівки. Старші Іванкові брати вже дорослі, а батько сивий, ще й на ногу кульгає. То він малим з коня упав. Гарно Іванкові з крилами. Він схожий на янгола, що у нас на іконі

намальований. Тільки волосся у нього чорне і не кучеряве. От, коли б я... У мене волосся зовсім біле і кучерявиться на скронях. Аж подих перехоплює, коли уявляю себе з крилами.

– Дай же і мені... – Ніби не чує. Махає крилами, шугає вітром по моему личку – Бач. Який ти... А мені мама портфеля купила до школи. – Дражнюся. Ніхто нічого мені не купував. Мама сказала: «Добре буде і старий». Це той, що від сестри лишився, а їй купили новенького з червоними ремінцями. Я тепер і до школи не хочу. Там треба довго за партою сидіти і вчителька кричатиме. Я знаю. На мене всі кричать. Тільки татова сестра Улянка жаліє, бо своїх дітей не має. Часто забирає до себе жити. А, коли розчісує моє волосся, то плаче. Сльози капають мені в голову. Теплі такі... Крила великі вийшли, міцні. Іванко дозволяє мацати, просить, щоб я зв'язала за спиною.

– Добре зв'яжуй, Власю. А то... – Піднімає обличчя і довго дивиться на верхівку верби. Ні. Вище. Мені стає страшно.

– Іванку, спробуй спочатку з нижньої гілки. Повчися.

– Дурнати, Власю. – Усміхається. Гарно так усміхається, мовби що мені хороше каже. – Хто ж без висоти вчиться літати? – Знову махає крилами і боязко озирається на свою хату.

На вербу Іванко забирається довго, крила чіпляються за гілля, висмикують пір'я.

– Іванку, я теж із тобою, добре?

– Ні, Власю. – Голос тремтить. – Чекай на землі.

– А куди ти спершу полетиш? – Промені сонця ріжуть мені очі, аж сльози виступають. – Далеко?

– Ні. Тільки навколо своєї хати покружляю, та ще на Сиваків двір гляну.

– Не лізь високо.

– Ще не високо. – Іванко дивиться вниз, обережно висмикує крило між гілок. Кілька листків обірвалося і закружляло над моєю головою. Як він довго лізе. Я б швидше. Я б уже давно полетіла, і не над хатами, а... аж до Орлиного дуба, що на Матвієвій горі. Я його ніколи не бачила, та Улянка казала, що там таке здоровезне гніздо, як перевернута копиця. Ота тонка гілка остання. Іванко став на неї. Завмер. Дивиться на свою хату. Побачив у дворі когось. Мабуть – тата.

– Іванку!

Він і справді схожий на журавлика. Біла сорочечка, сірі штани і крила.

Тільки він не встиг їх навіть розправити – тріснула гілка, та, що остання.

Дядько Ігнат несамовито кричить і, страшно кульгаючи, біжить сюди. Його переганяє старший син Михась.

– Іванку!

Іванка не видно. Самі лише крила та сорочечка між ними, і набрякає кров'ю. Михась щосили відштовхує мене, і я падаю. Так боляче падаю. А дядько Ігнат піднімає Іванка на руки, крила тягнуться за ним по землі. Дядько люто зриває їх, а Михась топче своїми чобітьми. Сухий очерет тріщить і ламається. Пір'я розлітається понад берегом, немов тут убито великого птаха.

Нараз...То кричать журавлі. Прямо над нами.

Автобіографічний нарис Євгена Юхниці

Женік (так мене називали батьки і близькі друзі) Юхниця. Народився у квітні 1965 року в чародійній Жмеринці Вінницької області. Шикарна школа, Вчителі, Олімпіади! Де люди звикли виконувати справи, вирішувати, а не шукати привід лінкам. Батьки відправили в технічний вуз на економічний факультет, а не набагато старший двоюрідний братик безжально вмовив мене, тоді довірячого усім, перекласти вступні документи на технічну спеціальність.

Як результат, драматично міняв інститут ще 2 рази, поки нарешті не перейшов у Київський інститут народного господарства. Там, паралельно з високою економікою, почав писати сценарії КВНів і т.д. Між роками вищої освіти 2 роки відслужив у Збройних силах у Казахстані.

Поезії взяли у полон на Різдво у 1994 році. З першого віршика заклекотали клітинки тіла, що я на своєму місці. Знать не вистачало, літературних. Ночі-дні перечитування класиків. Далі сім'я відправила на 2 роки у Літературний інститут ім. Чехова у Москві на вищі літературні курси. Після занять став себе почувати у творчості впевненіше.

25 років творчості – 25 років навчання. Жанри, стилі, тематичність, стилістика, невербальність, тропи, літературні фігури. Перші 10 років я значні твори пам'ятав напам'ять. Зараз тільки досьєшки рятують – де є одягнуті у рими лісистості питання... Весь час допрацьовую, вирізбляю. Поезія розвивається, як і мова. Як і будівництво, як і телефони. Так, як писали до 1970 року, – класика. Ми, сучасні поети, маємо вимальовувати сьогодення. Інакше, нащадки писатимуть за незнайомими фактами, які їм покладуть перед очима.

Щодо властивостей, то люблю і вдається писати тематичні твори. Бо заглиблююся і кожною поезією пірнаю у світи, яких ти не знав, і без сонетиків не взнав би. Кожен стиш – абсолютно нове життя з неповторними персонажами, і неочікуваними реакціями. Обоюмо творчість і творчі серденьки! І... розкольоровувати почуттями – відносини кохань, виробничі, еротичні, коли діти не підглядають, патріотичні, громадські, і... пейзажні, драматичні, натхненні, з надіями! Наше життя і потребує і гідне бути оспіваним Поезією.

Євгеній ЮХНИЦЯ

*Замирає час – в полишеній хатині,
Де на тому ж місці сум висить на стінах.
А за стінами, парканом, за кордонами –
Зміни вже не забарилась: й телефонами,
І будівлями каркасними канадськими,
І автівками з ручної збірки, барськими.
Та і мешканцями, встромленими
в шарфіки,
З ароматом кави темної «арабіки».
Час, це – зовсім не постійна одиниця:
Є часи швидких «Бугатті» й час візниць,
Час – підводи, «жжухних роликів»...*

*столиці!
Час сповільнився в ... покинутій каплиці.
* * **

*Я – у човні малюю, а зверху і знизу
Понад водами жовтими й велиб у ставок –
Деревій верболистний у кучерах-ризах*

*Демонструє на ніжках в'юнкий килимок.
Та погода у вересні – змінно-примхлива,
Вітер хмарками грає – й синіє вода.
Перелітні промінчики, ще лосквітливі,
Сповідують про скорі відльоти дроздам...
* * **

*Ніхто не хоче першим ніжно підійти.
Холодна гордість вища
за чужу самотність.
Здається, голос твої задихав поруч:
«Ти...»*

*...Чи це мороз по шиї зраджує
спекотність...
Навколо – дрони, мабуть, твоїх почувань –
На кожен крок мій, думку,
жадання ...полюють.*

*... Шкідлива сила дратівних домінувань
Шле не промінчики, а невагомні кулі...*